

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_VV4,5FIC172

Strom – projekt

Jméno autora:	Kristýna Ficová
Datum vytvoření:	duben 2012
Ročník:	4., 5.
Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací obor:	Výtvarná výchova
Téma:	Strom

Anotace: Téma strom je náročné pro žáky nižších ročníků, proto bych zvolené téma navrhovala pro žáky 4. a 5. ročníku. Práci jsem rozložila do jednotlivých lekcí, které na sebe navazují a soustředí se na hlavní téma - STROM

Obsah:

- *Kompetence a cíle* *str. 4*
- *Obrázek 1, 2* *str. 5*
- *Vymezení pojmu projekt* *str. 6*
- *Projekt strom* *str. 7*
- *1. lekce Kořeny* *str. 8 - 9*
- *2. lekce Doteky* *str. 10 - 11*
- *3. lekce Vůně stromů* *str. 12 - 13*
- *4. lekce Strom maluje* *str. 14 - 15*
- *5. lekce Strom mých snů* *str. 16 - 17*
- *6. lekce Návštěvníci stromu* *str. 18 - 19*
- *Použitá literatura* *str. 20*

Kompetence a cíle:

Kompetence:

- *Kompetence k učení*
- *Kompetence pracovní*
- *Kompetence komunikativní*

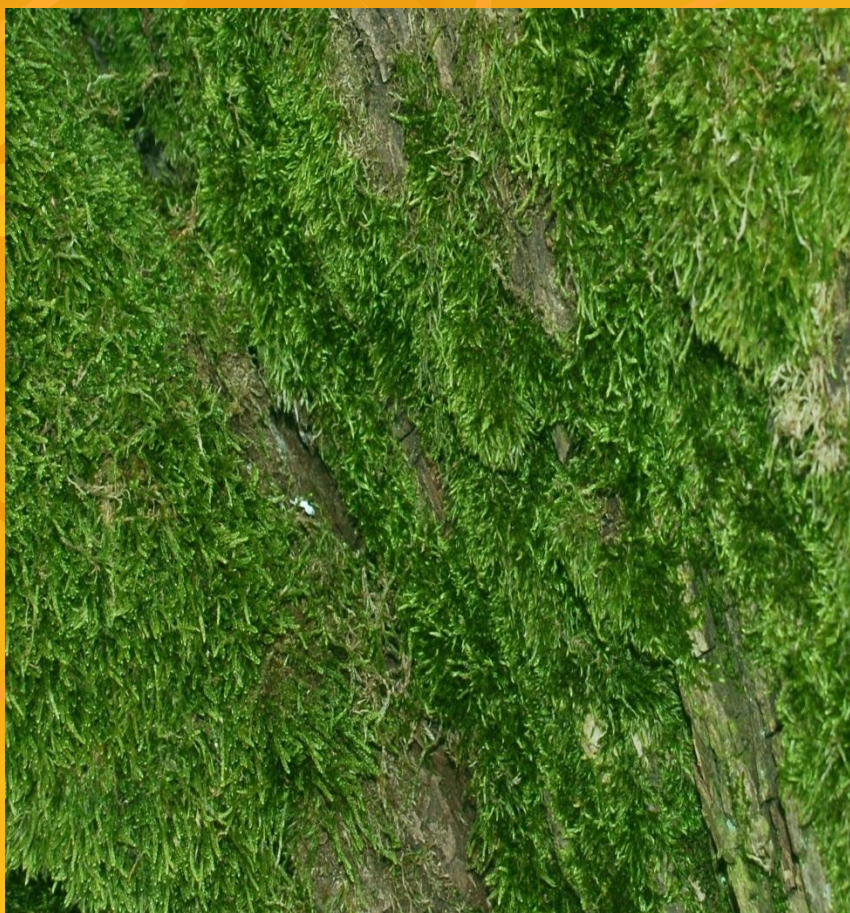
Přesahy do dalších vzdělávacích oblastí:

- *Člověk a jeho svět - Rozmanitost přírody*
- *Enviromentální výchova*

Výchovně vzdělávací cíle:

- *Žák si vytváří kladné postoje k přírodě*
- *Žák vyjadřuje osobní prožitky*
- *Žák popíše části stromu*

Obrázky 1, 2

Projekt ve Výtvarné výchově

- „Projekt je koncentrován kolem určité ideje. Na základě celé osobnosti žáka má přinášet změny jeho osobnosti. Tato změna osobnosti žáka je umožněna poznáváním, při kterém žák získá a zpracovává nové zkušenosti.“ (Vybíral , M. Od zkušenosti k poznání.
- Projekt ve Vv se zabývá jedním tématem , které obkružuje.

Projekt strom

- *Pro zvolení tohoto tématu jsem se inspirovala souvislou pedagogickou praxí. Svou praxi jsem absolvovala ve 4. ročníku a učila jsem žáky o stavbě stromu. Žáky to velice bavilo, a proto mě napadlo, že by se učivo dalo zopakovat ve výtvarné výchově. Žáci by měli možnost aplikovat své vědomosti v jiném předmětu a zajímavější formou.*
- *Tento projekt se tedy bude týkat tvorby jednotlivých částí stromu, ze kterých potom složíme jeden velký společný strom. Práce bude rozdělena celkem do 6 lekcí. V každé lekci se vytvoří jedna základní část stromu. Vzhledem k tomu, že strom je tak blízké téma přírodě, dané lekce bych absolvovala v parku, na louce či v lese. Žáci tak mají větší příležitost, uvědomit si, jak je pro nás příroda nepostradatelná.*

1. Lekce - Kořeny

- 1. Kořeny - Žák se chová šetrně k přírodě. Uvědomění si přírody kolem nás.
- Obsah: tvorba kořenů pomocí hlíny.
- Úvod: Vycházka ven. Krátký motivační rozhovor spojený s hádankou žákům. „Co nás obklopuje, když jsme v parku, v lese?“ Stromy. „A co je základem stromu?“ Kořen. „Jak kořen vypadá?“ „Ztvárni tělem jak vypadá kořen.“
- Pomůcky: balicí papír, hlína, bahno, láhev s vodou, gumové rukavice nebo igelitové sáčky pro ty, kteří by nechtěli pracovat holýma rukama.
- Popis hodiny: Žáci si najdou místo v parku a pomocí hlíny se pokusí namalovat kořeny stromu. K malbě využívají jen vlastní ruce. Pokud by byla hlína moc suchá, zvlhčíme ji vodou.
- Závěr: Žáci si své práce vzájemně představí. Poví ostatním, jak se jim pracovalo. Neopomeneme hygienu rukou. (obr. 3)
- Přidaná hodnota: Žák získá znalost, že se dá výtvarně tvořit i s přírodními materiály.

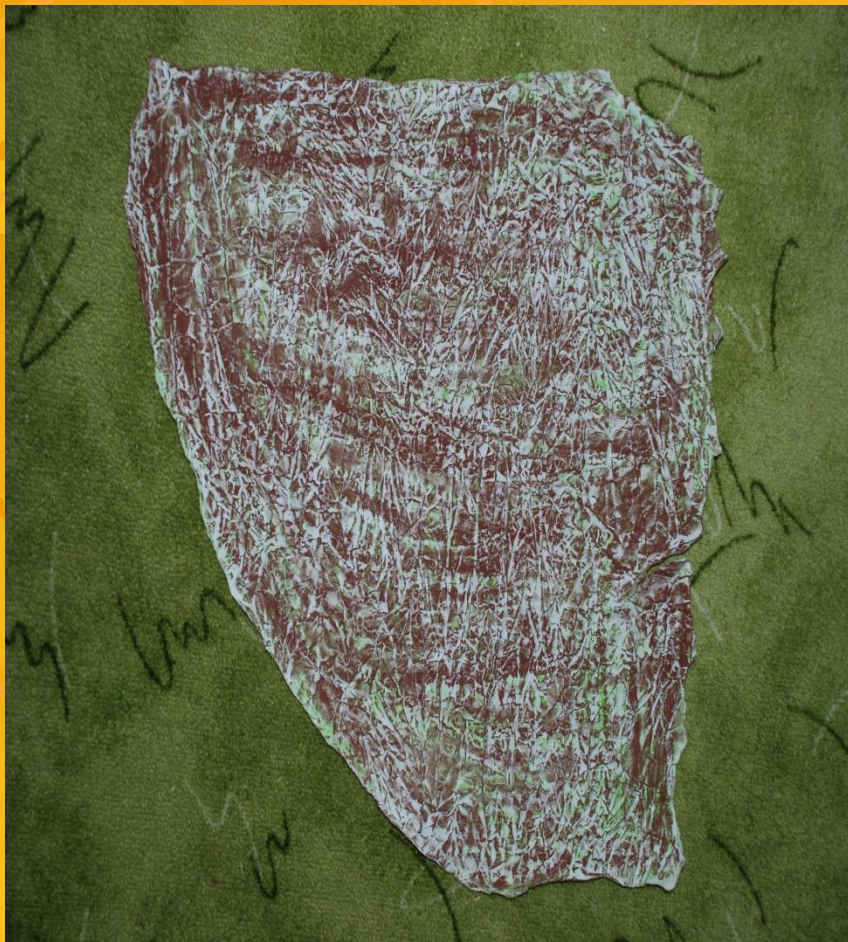
Kořeny stromu - obr. 3

2. Lekce - Doteky

- 2. Doteky
- Obsah: výtvarně vyjádřit hmatový prožitek při dotýkání se kůry stromu.
- Úvod: Využití vhodných příležitostí k tomu, aby se děti dotýkaly stromů a dřeva. Můžeme se s dětmi zastavit na vycházce nebo navázat na práci se dřevem v pracovním vyučování. Zamýšlíme se nad pocity dotýkání. „Jdi ke stromu, povídej si se stromem, dotýkej se jej, objímej ho, pocíťuj jej, sed' vedle něj, nech ať strom pocítí, že jsi dobrý člověk.“ (Rajnesch Osho. Oranžová kniha).
- Pomůcky: balicí papír, suchý pastel, vodové barvy,
- Přesahy do dalších vzdělávacích oblastí: průřezové téma Enviromentální výchova (žák rozvíjí svůj pozitivní vztah k přírodě).
- Popis hodiny: Žáci pracují ve skupinách nebo ve dvojicích. Hlavním materiálem je balicí papír. Žáci papír shrnují prsty jako látku. Poté na vyrovnaný papír, ulomeným pastelem přetírají plochu. Celou plochu dotváří vodovými barvami - zapuštěním. Po uschnutí, znovu pomačkají.
- Závěr: Zhodnocení, jak výtvarné práce vystihují pocity při dotýkání, sebehodnocení. (obr. 4, 5)
- Přidaná hodnota: Žák poznává prostředky pro vyjádření pocitů, prožitků, rozvíjí svou smyslovou citlivost k okolí.

Doteky stromů - obr. 4, 5

3. Lekce - Vůně stromů

- 3. Vůně stromů Obsah: Výtvarně vyjádřit čichové vjemy technikou rozpíjení vodových barev do vlhkého podkladu.
- Úvod: S dětmi se vypravíme do přírody, do parku, sadu či lesa. Vnímáme zvuky, barvy, vůně jarní přírody. Povídáme si o tom, co vytváří jarní náladu. Zamyslíme se nad tím, proč stromy a květiny voní, jaký to má význam. Vyzveme děti, aby si přivoněly ke květům, k jehličím, k mladým lístkům, ke kůře, k pupenům.
- Pomůcky: balicí papíry, vodové barvy, voda v rozprašovači, štětce, velká sklenice s vodou, hadříky na utření rukou a štětců.
- Přesahy do dalších vzdělávacích oblastí: vzdělávací oblast Člověk a jeho svět - Rozmanitost přírody.
- Popis hodiny: Tvoříme přímo v přírodě. Papíry na kreslení rozprostřeme do trávy. Navlhčíme je vodou v rozprašovači. Pomocí barev se děti snaží co nejvýstižněji zachytit čichový vjem, prožitek z vůní. Mohou stříkat štětcem z výšky nebo malovat, mohou barvy různé rozlévat po papíře nebo je rozetřít kouskem trávy. Součástí obrázku může být i text o vůních.
- Závěr: Zatímco práce na slunci vysychají, sedneme si do trávy, vnímáme vůně a zvuky jarní přírody a relaxujeme. Následuje vzájemné hodnocení a sebehodnocení výtvarných prací a vyjádření dojmu z výtvarné aktivity. (obr. 6)
- Přidaná hodnota: Žák hodnotí své smyslové prostředky, poznává výtvarné prostředky pro jejich vyjádření.

Vůně stromů - obr. 5

4. Lekce - Strom maluje

- Strom maluje
- Obsah: Nanášet barvy větvičkami, šiškami, klacíky, listy, všimát si možnosti vnímání barev a využít náhodně vzniklých stop.
- Úvod: „Myslíte si, že mohou stromy malovat?“ „Vezměte si větvičku, namočte ji do barvy a pokuste se s ní malovat jako se štětcem.“ Experimentujte a pozorujte vzniklé stopy.
- Pomůcky: Různé větvičky, kousky dřeva, suky, špalíčky, šišky, plody, barvy Remacol (modrá, žlutá, červená), podkladové papíry (karton).
- Popis hodiny: Děti si volně vybírají z nabízených prostředků k nanášení barev. Bud' je do barev namáčejí, nebo roztírají barvy nanesené na podklad. Děti by si měly všimát vzniku nových barev v místech, kde se barvy smíchaly.
- Závěr: Povídáme si s dětmi o tom, jak se jim líbil tento způsob nanášení barev, který z nabízených prostředků jim nejvíce vyhovoval, jaké zajímavé barevné kombinace vznikaly a jakými dalšími prostředky bychom mohli tvořit. (obr. 4)
- Přidaná hodnota: Žák rozvíjí svou tvořivost, odvahu výtvarně experimentovat, objevuje netradiční výtvarné prostředky a jejich výrazové možnosti.

Strom maluje - obr. 6

5. Lekce - Strom mých snů

- Strom mých snů
- Obsah: Ztvárnit představu pohádkového stromu.
- Úvod: Je vhodné, když motivační část navazuje na hodinu literární výchovy. S dětmi si povídáme o tom, jaké známe stromy z pohádek (jabloň nesoucí zlatá jablka, strom z pohádky Tři veteráni,...). Na chvíli se děti se zavřenýma očima „vypraví do říše fantazie“ a představí si, jaký strom by na výpravě do pohádky či do říše fantazie mohly potkat. Po této krátké relaxační chvílce si navzájem sdělují své nápady. Pohádkový strom budou děti tvořit ve skupinách.
- Pomůcky: barvy Remacol, balicí papír, štětce, karton, , suché pastely, role od koberců, zbytky starých časopisů, novin, lepidlo Herkules.
- Popis hodiny: Děti si samy připraví pracovní místo a pomůcky, na kterých se domluví. Společně zvolí postup práce a rozdělí si úkoly (některým skupinám je třeba pomoci v rozdělení úkolů, méně průbojně děti mají menší šanci uplatnit se).
- Závěr: Vybereme vhodné místo ve škole pro umístění stromů. Všimáme si celkového pojetí „pohádkového stromu“ i zajímavých detailů. Zhodnotíme spolupráci členů skupiny. Vymyslíme příběh pohádkového stromu (propojení s hodinami literární výchovy).
- Přidaná hodnota: Žák se učí spolupracovat ve skupině. Dokáže být tvůrčí při práci. Buduje si prostorovou představivost. Pro mě bylo přidanou hodnotou, že jsme jako rodina pokusili vytvořit rodinný strom, na kterém jsme pracovali společně.

Rodinný strom - obr. 7

6. Lekce - Návštěvníci stromu

- Návštěvníci stromu
- Obsah: Nanášení barvy na obrázek brouka. Žáci si všimají překrývání barev a následně vymývání barev. Pozorování vzniklých barevných ploch.
- Úvod: Povídáme si s dětmi o broucích, jaké mají tvary, barvy. Vyhledáváme je v encyklopediích. Povídáme, kde žijí. Četba z knihy Ondřej Sekora - Ferda Mravenec.
- Pomůcky: bílý papír A2, suché křídly, temperové barvy, 2 druhy štětců, guma, černá tuš.
- Popis hodiny: Žáci si suchou křídou načrtnou na formát A2 brouka. Plochy brouka vybarví hustou vrstvou temperové barvy (kromě černé). Nepřekreslují obrysové čáry. Po zaschnutí temperry vygumují křídou a překryjí celou plochu černou tuší. Nechají asi 15 zaschnout a poté pod tekoucí vodou vyplaví tuš. Pozorují následné odkrývání barev. Měli bychom pracovat rychle, protože papír by se mohl začít trhat, dodržujeme hygienické návyky.
- Závěr: Povídáme si se žáky o tom, jak se jim pracovalo, zda se s danou technikou již setkali.
- Přidaná hodnota: Dozvědět se o životě brouků. I oni mají své místo a význam v přírodě.

Návštěvníci stromu - obr. 8

Použitá literatura:

- *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: VUP, 2000*
 - *Kratochvílová, Jana. Teorie a praxe projektové výuky. 2006. vyd. Brno:MU Brno, 2006. 160 s. Pedagogická teorie, svazek 9. ISBN 8-210-4142-0*
 - *Dvořáková, Hana. Výtvarná výchova na prvním stupni II. 1998. vyd. Tobiáš 1998. 62 s. Kůra - kůže stromu. ISBN 80-85808-59-5*
- Fotografie - vlastní zdroj*